

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/95/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112212948
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8112212948.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., v právnej veci žalobkyne E. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX, zastúpenej JUDr. Jozefom Karabášom, advokátom v Sabinove, Ružová 10, proti žalovanej KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545 o zaplatenie 325,93 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 14. 03. 2013, č. k. 8C 148/2012-97, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania žalobkyňi nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len prvostupňový súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyňi 325,93 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 27. 03. 2012 do zaplatenia a nahradiť žalobkyňi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 317,16 Eur a z iných trov konania vo výške 19,50 Eur, tieto uhradiť na účet právneho zástupcu žalobkyne, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, že dňa 15. 03. 2012 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bolo poškodené čelné sklo osobného motorového vozidla zn. PEUGEOT PARTNER, ev. č. SB 302 AY, ktorého vlastníčkou je žalobkyňa. V zmysle záznamu o dopravnej nehode túto spôsobil vodič motorového vozidla zn. PEUGEOT BOXER, ev. č. PO 248 DP, Ing. D. P.. Napriek tomu, že účastníci nehody podpísali záznam o dopravnej nehode a tento predložili žalovanej, u ktorej bolo motorové vozidlo škodcu poistené, žalovaná poisťovňa odmietla pristúpiť k likvidácii uplatnenej škody na motorovom vozidle a náhradu škody žalobkyňi neposkytla odôvodňujúc, že rozsah poškodenia čelného skla na motorovom vozidle žalobkyne nezodpovedá ňou udanému priebehu škodovej udalosti. Žalobkyňa si dala poškodené čelné sklo opraviť v autorizovanom servise Autosklo Horneť, s. r. o., prevádzka Prešov a za opravu čelného skla na motorovom vozidle zaplatila 325,93 Eur dňa 20. 03. 2012. Uvedené vyplýva z faktúry č. 38280246 a z pokladničného dokladu. Výsluchom žalobkyne, ako aj svedkov v konaní súd, že škodu na motorovom vozidle žalobkyne spôsobil Ing. D. P. svojim motorovým vozidlom. Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že k škode na motorom vozidle žalobkyne došlo odskočením kameňa z pravého zadného kolesa vozidla škodcu, ktoré je poistené u žalovanej. Uvedené vyplýva nielen zo zhodných výpovedí žalobkyne a svedkov, ostatných členov osádky motorového vozidla žalobkyne (jej manžela, sestry a jej priateľky), ale aj z výpovede svedka Ing. D. P., - škodcu. Uvedené skutočnosti tiež vyplývajú zo záznamu o dopravnej nehode, ktoré spísala žalobkyňa spolu so škodcom bezprostredne po dopravnej nehode. Po podrobnom opísaní vykonaných dôkazov súd prvého stupňa

vec posúdil podľa ust. § 420 ods. 1, 2, § 427 ods. 1, § 442, § 443 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 písm. b) a ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. a § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. a uzavrel, že odskočenie kamienkov spod motorového vozidla je vždy nevyhnutne spôsobené prevádzkou motorového vozidla, nakoľko len v súvislosti s jeho prevádzkou mohlo v danom prípade dôjsť k náhlemu vymršteniu kamienkov ležiacich na vozovke. Rýchlosť, technika jazdy, poveternostné podmienky, stav vozovky (existencia kamienkov na komunikácii po zimnom posype) sú okolnosti, ktoré mali vplyv na škodovú udalosť žalobkyne. Všetky tieto okolnosti mal vodič Ing. D. P. povinnosť zohľadniť a predvídať pri svojej jazde, ako to vyplýva aj z ust. § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z.. Skutkový priebeh škodovej udalosti mal súd jednoznačne preukázaný nielen z výpovede účastníkov nehody, ale aj zo záznamu nehody, ktorý podpísal škodca, a ktorý v celom rozsahu potvrdil pred súdom tvrdenia žalobkyne. Žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno a preukázala svoj nárok, rovnako preukázala príčinnú súvislosť medzi prevádzkou motorového vozidla poisteného a škodou vzniknutou na jej motorovom vozidle. Prvostupňový súd majúci preukázaný základ nároku, následne zisťoval výšku škody na motorovom vozidle. Tá bola preukázaná tým, že výška škody jednoznačne vyplýva z faktúry č. 38280246 vystavenej spoločnosťou Autosklo Hornet, s. r. o. dňa 20. 03. 2012, ktorá bola aj žalobkyňou v hotovosti v sume 325,93 Eur do pokladne uhradená (č. l. 5 spisu). Súd mal za to, že všetky vo faktúre účtované položky bezprostredne súvisia s opravou čelného skla. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a uložil žalovanej nahradiť žalobkyni škody vo výške 325,93 Eur. S poukazom na ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/95 Z. z. v platnom znení, súd priznal žalobkyni aj uplatňovaný 9 % úrok z omeškania od 27. 03. 2012, t. j. do času, kedy žalovaná oznámila žalobkyni listom, že škodovú udalosť neuznáva.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal úspešnej žalobkyni trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 19,50 Eur a tiež z trov právneho zastúpenia vo výške 317,16 Eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. S ohľadom na skutkové okolnosti, za ktorých malo dôjsť k poškodeniu čelného skla vozidla žalobkyne nie je podľa názoru odvolateľky objektívne preukázané, že práve vozidlom poisteného žalovanou bola spôsobená škoda. Poistený Ing. P. nevedel potvrdiť koľko poškodení na skle vozidla mal spôsobiť, tiež nevenoval pozornosť tomu, koľko poškodení na čelnom skle vozidla žalobkyne sa nachádza, len spísal záznam o škodovej udalosti na základe toho, čo mu tvrdila žalobkyňa. Tvrdenia svedkov (L. I. a A. T.) nevychádzajú z ich vlastných poznatkov a vlastných zistení, ale len z ich domnienok a nie z presvedčenia, že sa tak naozaj stalo, pretože škodovú udalosť nevideli na vlastné oči. Preto odvolateľka má za to, že tvrdenia žalobkyne a poisteného žalovanou o priebehu škodovej udalosti nie sú hodnovernými dôkazmi, čo spôsobuje, že súd rozhodol na základe nehodnoverných dôkazov a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ďalej odvolateľka poukázala, že príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou je základným predpokladom, ktorý musí byť splnený bez ohľadu na to, či ide o povinnosť k náhrade škody vyvodzovanú zo zodpovednosti založenej na princípe zavinenia alebo na základe objektívnej zodpovednosti. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy). V danom prípade prevádzka vozidla pôsobila priamo na predmet ležiaci na vozovke (kameň, resp. skalka) následkom pôsobenia vozidla sa uviedla do pohybu, a až samotná skalka, kameň, teda odmrštený predmet, spôsobil škodu. Pri predmete, ktorý spôsobil škodu poškodením čelného skla na vozidle sa nejedná o súčasť vozidla alebo jeho nákladu, ktoré vymrštenie kameňa spôsobila. Preto v danej veci prichádza do úvahy exkulpácia, teda vyvinenie žalovanej. V konaní nebolo preukázané, žeby vozidlo poistené žalovanou nespĺňalo predpísané požiadavky na prevádzku, resp. žeby nebolo riadne spôsobilé na prevádzku po cestných komunikáciách podľa zákona č. 725/2004 Z. z., resp. aby prevádzateľ porušil inú povinnosť ustanovenú zákonom. Poistený žalovanou nemohol udalosti predísť ani pri všetkom možnom úsilí, ktoré je možné od neho požadovať. Preto pri plnení si povinností účastníka cestnej premávky ako vodiča motorového vozidla, ktoré je povinné pohybovať sa tak, aby nebránilo ostatným účastníkom v premávke nedôvodne pomalou jazdou, venovať sa vedeniu vozidla a situácii v premávke, nie je možné odmršteniu kameňa spod kolies predísť. Navyše súd ani nezistil ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu (porušenie povinností poisteného žalovanou) nakoľko pri uplatňovanom nároku poistený žalovanou nezodpovedá za následok. Preto bez porušenia povinností nemôže byť daný dôvod zodpovednosti za vznik škody. Na záver odvolateľka upriamila pozornosť súdu na skutočnosť, že predloženými fotografiami z čelného skla vozidla žalobkyne bolo preukázané, že toto bolo poškodené na dvoch miestach, čo je v rozpore s priebehom nehodového deja ako o ňom vypovedali svedkovia a žalobkyňa, ktorí až v súdnom konaní

pripustili v čom odvolateľka vidí účelovosť, že sklo mohlo byť poškodené na viacerých miestach. Žalovaná v konaní predložila súdu likvidačný spis, kde sa nachádza záznam o dopravnej nehode, z ktorého jednoznačne vyplýva, že čelné sklo mal poškodiť jeden kameň. Tak isto v uplatnenom nároku na náhradu škodu je v opise vzniku škody uvedené poškodenie čelného skla jedným kameňom. Rozsah poškodenia čelného skla na motorovom vozidle žalobkyne nezodpovedá rozsahu a charakteru poškodenia čelného skla pri jednej poistnej udalosti. Pri ohliadke vozidla poškodeného boli zistené poškodenia (praskliny) čelného skla na dvoch miestach, pričom sa preplácajú len náklady spojené s opravou, ktorá je nutná na to, aby bolo vozidlo dané do pôvodného stavu pred škodovou udalosťou. V danom prípade podľa odvolateľky bolo čelné sklo znehodnotenú už pred škodovou udalosťou. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, žalobu zamietol a zaviazal žalobkyňu na úhradu trov konania, alternatívne navrhla rozhodnutie zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa podaním zo dňa 16. 05. 2013. Navrhla napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny a zákonný potvrdiť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. O odvolaní bolo rozhodnuté postupom podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred vyhlásením.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli (§ 120 ods. 2 O. s. p.).

Ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhonom tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O. s. p.).

Z citovaných ustanovení vyplýva, že sú to predovšetkým účastníci konania, ktorí majú nielen povinnosť tvrdenia ale aj dôkaznú povinnosť. Hoci z uvedených ustanovení vyplýva, že súd v zásade vykoná iba dôkazy označené účastníkmi konania, na druhej strane zákon dáva súdu možnosť vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. To napokon možno vyvodiť aj z ustanovenia § 120 ods. 3 O. s. p, ktorý dáva súdu iba možnosť (nie povinnosť) osvojiť si skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov. To, či súd vykoná dôkazy označené účastníkmi konania, resp. využije možnosť vykonať aj dôkaz, ktorí účastníci nenavrhli, však nie je ľubovôľou súdu. Tento záver nepriamo potvrdzuje aj ustanovenie § 205a ods. 1 písm. b) O. s. p., podľa ktorého skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Rozhodujúce v týchto súvislostiach bude preto zistenie, či skutkové závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania umožňujú záver, ktorý v konečnom dôsledku bude zodpovedať cieľu sledovanému základnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 1 až § 6), v zmysle ktorých je treba vykladať všetky ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Iba súdny proces súladný so základnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku je možné označiť za konanie zabezpečujúce právo na súdnu ochranu v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nemožno preto označiť za súladné s uvedenými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku nevykonanie

dôkazov označených účastníkmi konania, ak z ich označenia je nad všetky pochybnosti zrejmé, že môžu mať rozhodujúci význam pre ozrejmienie skutkového stavu zodpovedajúcemu objektívnej pravde.

Súd prvého stupňa v predmetnej veci vykonal rozsiahle dokazovanie (zaoberal sa všetkými dôkazmi, ktoré účastníci v konaní navrhli vykonať) a na jeho základe dospel k s právnym skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil aj správny právny záver. Odvodnenie rozsudku obsahuje vyporiadanie sa so všetkými námietkami žalovanej a so všetkými vykonanými dôkazmi vyčerpávajúcim spôsobom. Odvolací súd preto v celom rozsahu poukazuje na výstižné odvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej je potrebné uviesť, že v konaní vypočutí všetci svedkovia zhodne s tvrdením žalobkyne vypovedali, že k škode na motorovom vozidle došlo odskočením kameňa z pravého zadného kolesa vozidla riadeného Ing. D. P., ktorého motorové vozidlo je poistené u žalovanej. Uvedené skutočnosti tiež vyplývajú zo záznamu o dopravnej nehode, ktoré spísala žalobkyňa spolu so škodcom Ing. D. P. bezprostredne po dopravnej nehode. Žalovaná v konaní nijako nepreukázala, aby čelné sklo na vozidle žalobkyne bolo znehodnotenú už pred škodovou udalosťou. Z uvedených dôvodov sú odvolacie námietky žalovanej považované len za účelovú obranu. Naopak svedkovia vypočutí v konaní (osádka motorového vozidla) presne popisali priebeh škodového deja, ktorý sa zhoduje aj s výpoveďou svedka Ing. P.. Nebol preto dôvod, aby súd neakceptoval dôkaz, resp. aby neuveril tvrdeniam vypočutých svedkov. Tiež nebolo preukázané tvrdenie žalovanej, aby čelné sklo malo poškodiť „jeden“ kameň. Zo záznamu o dopravnej nehode vyplýva, že poškodenie čelného skla nastalo „dôsledkom odrazenia kameňa“ (č. I. 3 spisu) z čoho nemožno vyvodzovať, či išlo o rozsah poškodenia (prasklinu) čelného skla na jednom alebo na dvoch miestach.

K ďalším odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd poukazuje na ust. § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka a z neho vyplývajúcu zodpovednosť založenú na princípe zodpovednosti objektívnej, teda bez zreteľa na zavinenie. Takáto právna úprava pôsobí predovšetkým preventívne, lebo podnecuje k riadnej údržbe dopravných prostriedkov, k dôslednejšiemu dodržiavaniu pravidiel cestnej premávky a poškodeným umožňuje účinnú ochranu. Riziko, ktoré plynie zo špecifického zdroja zvýšeného nebezpečenstva súvisiace s prevádzkou dopravných prostriedkov nesie totiž ten, komu táto prevádzka slúži, t. j. prevádzateľ. Napriek tomu, že pojem „prevádzateľ“ nie je definovaný, pre jeho zmysel je charakteristické, že je to fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu a faktickú možnosť trvale disponovať s dopravným prostriedkom.

K odvolacím námietkam žalovanej, ktorými poukazuje na existenciu dôvodov znamenajúcich exkulpáciu, teda vyvinenie sa žalovanej odvolací súd poukazuje na ust. § 428 Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravená možnosť zbavenia sa objektívnej zodpovednosti za vzniknutú škodu (tzv. možnosť špeciálnej liberácie). Tu treba rozlišovať, či škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke (tzv. vnútorné okolnosti) napr. zlyhanie bŕzd, motora, vada materiálu a pod., alebo inými okolnosťami (vonkajšími), ktoré s prevádzkou dopravných prostriedkov nesúvisia, napr. konanie tretej osoby, prírodné sily a pod.. V prípade, ak ide o okolnosti majúce pôvod v prevádzke zákon nepripúšťa možnosť špeciálnej liberácie, avšak pri tzv. iných vonkajších okolnostiach ju nevylučuje, ale iba za predpokladu, že škode sa nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Pod takýmto „kvalifikovaným“ úsilím vynaloženým na zabránenie vzniku škody treba rozumieť všetku objektívne možnú starostlivosť, ktorú možno s ohľadom na rozvoj vedy, techniky a hospodárstva v konkrétnom prípade požadovať od prevádzateľa dopravného prostriedku. Škoda, ktorú nemožno odvrátiť, môže mať svoj pôvod buď v prírodnej udalosti (blesk, povodeň, zemetrasenie a pod.), alebo v ľudskom správaní, či v správaní zvierat. Pri interpretácii neodvratiteľnosti škody treba však zdôrazniť, že nesmie ísť o škodu neodvratiteľnú subjektívne. Škoda musí byť, ako to vyplýva z ust. § 428 Občianskeho zákonníka vždy neodvratiteľná objektívne. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci škodu teda nemohol za daných pomerov odvrátiť nielen určitý prevádzateľ, ale ani žiaden iný na jeho mieste.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že odskočenie kameňa spod motorového vozidla je vždy nevyhnutne spôsobené prevádzkou motorového vozidla, nakoľko len v súvislosti s jeho prevádzkou mohlo v danom prípade dôjsť k náhlemu odskočeniu kameňa ležiaceho na vozovke.

Rýchlosť, technika jazdy, poveternostné podmienky a stav vozovky (existencia kamienkov po zimnom posype komunikácie) sú okolnosti, ktoré mali vplyv na škodovú udalosť žalobkyne, pričom všetky tieto okolnosti mal vodič - svedok Ing. D. P. povinnosť zohľadniť a predvídať pri svojej jazde. Skutkový priebeh škodovej udalosti mal súd jednoznačne za preukázaný nielen z výpovede žalobkyne a svedkov, ale aj zo záznamu z dopravnej nehody.

Žalobkyňa ako poškodená v prejednávanej veci dostatočne preukázala svoj nárok, v konaní uniesla dôkazné bremeno a preukázala svoj nárok, rovnako preukázala aj príčinnú súvislosť medzi prevádzkou motorového vozidla poisteného a škodou vzniknutou na jej motorovom vozidle.

Za takéhoto stavu odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. V podrobnostiach je potrebné odkázať na skutkové i právne závery uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. Keďže úspešná žalobkyňa si trovy odvolacieho konania neuplatnila, odvolací súd jej ich náhradu nepriznal.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.